

Z cizích revuí.

Artilleristische Rundschau, roč. 6. (1930—31), seš. 3. srpen.

1. V článku „Dělostřelectvo a úspěch boje“ zdůrazňuje Konrád Leppa důležitost dělostřelectva v boji a dokazuje na několika konkrétních případech, že rakousko-uherská armáda ztratila letní tažení do Polska a Haliče v roce 1914 tím, že ruská armáda byla lépe vybavena dělostřelectvem jak kvalitativně, tak kvantitativně; mělať celkem o 800 děl více, děla pak modernější, se značně větším dostřelem.

Článek je velmi podrobný, podává detailní početní údaje zúčastněného dělostřelectva, rozdílů v materiálu a dostřelu, několik případů, kdy zejména větší dostřel děl ruských zabránil úspěchu rakousko-uherských armád.

Velmi zajímavé jsou články:

„I. důstojník a velitel baterie“ od majora Schneidra a „Vyžaduje zavedení dělostřeleckého počítacího pravitka jiného rozdělení důstojníků v bateriích?“ od Hpt. v. Renze,

a to proto, že nám odhalují zcela odlišné názory německých dělostřelců od názorů našich, resp. francouzských na rozdělení práce v baterii i oddílu.

V minulých sešitech této revue byly uvedeny již dva články o tomto tématě. V jednom z nich autor dokazoval, že 1. důstojník nemůže splnit všechny funkce, které jsou od něho cvičným řádem požadovány a navrhoval, aby část jich byla převedena na velitele baterie (tak na př. převádění dálky z m na grády).

V druhém článku bylo uvítáno zavedení počítacího pravitka zejména proto, že počítání prvků, které do té doby bylo v rukách čtyř (velitele baterie, 1. důstojníka, dělovoda, mířiče) bude sjednoceno v rukách velitele baterie.

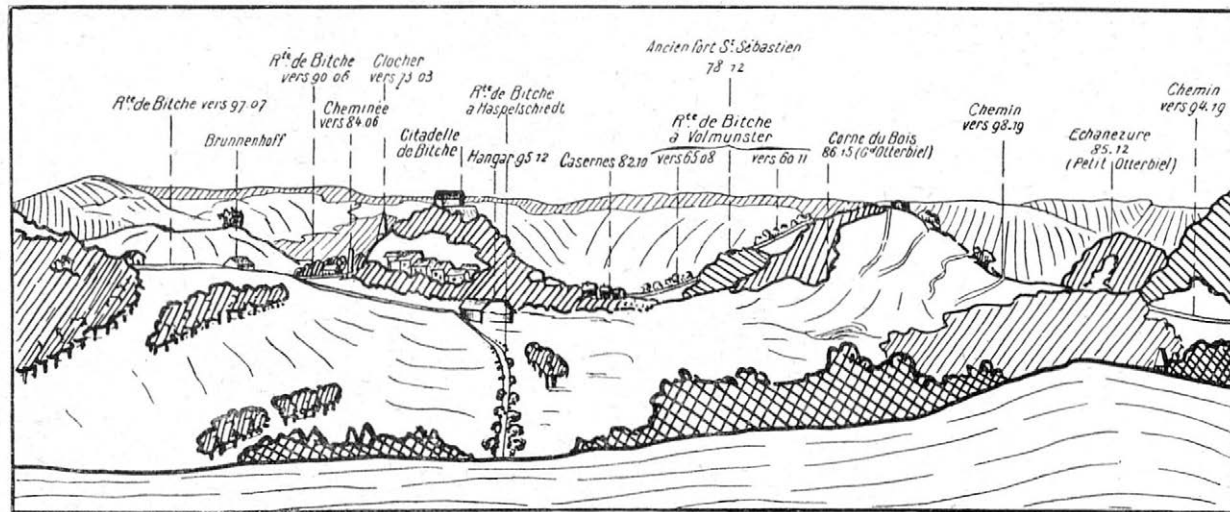
Na tyto předešlé články navazují oba shora uvedení autoři. Oba se shodují v tom, že velitel baterie nemůže provádět výpočty oprav prvků střelby. Je vystaven všemu nepohodlí, nečasu a nebezpečí; řízení samotné střelby a pozorování je maximum, které lze od něho žádati. Autor 1. článku, vycházející od této zásady, navrhuje, aby prvky pro jednotlivé baterie, jakož i plán střelby a p. pracoval velitel oddílu se svým štábem a dodával jej bateriím. V druhém článku autor navrhuje systemisovat pro baterie ještě druhého důstojníka, pozorovatele, který by zřizoval 2. stanoviště pro řízení střelby na místě méně ohroženém než je pozorovatelná baterie. V tomto 2. stanovišti by byly opravy propočítávány a opravený povel velitele baterie odevzdáván 1. důstojníku. Střelba bez pozorování by byla vůbec jen z 2. stanoviště.

3. Ve článku „Střelba na Paříž“ uvádí Helmuth Wohlthat zajímavá technická data o dalekonosném děle, kterým Němci stříleli na Paříž. Údaje v článku obsažené jsou citovány z knihy „The Paris Gun“ amerického plukovníka H. W. Millera.

Původní myšlenka, teorie a výpočty náležejí prof. Dr. von Eberhardtovi; dělo samo bylo konstruováno u Kruppa prof. Dr. Rausenbergrem a korvet. kapitánem Kinzlem za vedení adm. Roggeho. Prvního úspěchu bylo při zkouškách dosaženo 16. ledna 1918 po počátečních nezdarech (1917) a docíleno 125 km dostřelu.

Délka hlavně obnášela 36 m, ráže 20.5 cm. Střela vážila 120 kg. Hlavení snesla 50 ran. Nábojová komora byla 3.6 m dlouhá, náplň obsahovala 195 kg prachu. Při elevaci 50° čněla hlaveň vysoko přes vrcholky stromů lesa, v němž bylo dělo ukryto.

Ložisko děla vyžadovalo ocelových desk a betonu ve váze mnoha tun. Při výpočtu prvků střelby musilo býti vzato v úvahu i zakřivení zemské, které na dálku 125 km činilo skoro půl míle (800 m). Během doby letu (3 minuty) vyžádalo si otá-

K článku majora Ricarda: Cvičení v polní službě 75mm lehkého oddílu.

Dělostřelecké rozhledy roč. I. (1931), číslo 1.

čení země o půl mile opravy strany (směrem východním). Výška vrcholu dráhy střely při dostřelu 125 km byla 38.600 m. Po 25 vteřinách byla střela již ve výši 19.300 m. Počáteční rychlost byla 1700 m při 107 otočkách střely kol vlastní osy za 1 vteřinu. Odpor vzduchu rovnal se 900 kg. Ve výši 19.300 m je hustota vzduchu již jen $\frac{1}{10}$. Během prvních 25" zmenšuje se rychlost střely na 1000 m. Po 90 vteř. dosahuje střela vrcholu dráhy — 38.600 m. Zde vzduch neklade již odporu. Rychlost střely zmenšila se na 670 m. Po dalších 65" jest střela zase ve výši 19.300 m s pádem zvětšenou rychlostí 1000 m. Konečná rychlost 750 m.

Děla byla obsluhována námořníky. První palebné postavení bylo u Grépy, území při střelbě bylo zamlženo. Jedno nebo dvě těžká děla v blízkosti umístěná znesnadňovala zjištění palebného postavení zvukoměrným útvarům francouzským.

V celku bylo střeleno ze čtyř palebných postavení. V prvních postaveních setrváno až do května 1918. První střelba na Paříž byla 21. března 1918, poslední 9. srpna.

V březnu 1918 byla celkem tři děla pohotova k palbě. V prvním palebném postavení bylo užito celkem pěti děl. Čtyři hlavně střelily až do úplného opotřebení, jedno dělo prasklo. Sedm děl bylo do srpna znovu zřízeno nebo hlavně převrtány.

Pplk. Jan Pelikán.

Rivista di artiglieria e genio, LXIX. ročník (1930).

Číslo VII — červenec.

Mjr. děl. G. Giorgi: Příprava střelby.

Stať navazuje na nové vyšlý předpis „Střelba baterie“ a pojednává podrobně o balistických pracích spojených s přípravou a prováděním palby a o využívání prvků získaných za střelby k přípravě dalších předvídaných paleb.

Kpt. žen. B. Palazzolo: Kalkulace pro stavbu výpomocného mostu.

Podrobné výpočty množství síly materiálu pro stavbu výpomocného silničního dřevěného mostu na nehybných podporách s únosností 6 t a se světlostí polí 6 m.

Prof. A. Loperfido: Poznámky o počtu pravděpodobnosti.

Autor aplikuje na střelu matematické zákony o počtu pravděpodobnosti a uvádí některé výpočty k určení úhlu střelby a k vyloučení deviace.

Žen. npor. v zál. Ing. S. de Capitani: Náhražky benzinu u automobilů.

Podrobná zpráva o výsledcích mezinárodní soutěže. Data o pokusech prováděných s vozidly poháněnými náhražkami benzinu v Miláně jsou sestavena v 8 tabulkách s údaji o druhu a váze vozidel, o spotřebě pohonných hmot, o cestovní rychlosti vozidla a o ceně jízdy. Soutěžila vozidla různých původů, poháněná generátorovým plynem (dříví, dřevěné uhlí, lignit atd.), tekutými palivy (benzol, lehké a těžké oleje a různé směsi) a palivy plynými (svitplyn, methan, plyny koksárenské atd.). Soutěž přinesla velmi cenné poznatky, zejména v otázce zlevnění jízdy.

Číslo VIII — srpen.

Plk. děl. C. Geloso: Několik případů užití hrubého dělostřelectva.

Studie o činnosti hrubého dělostřelectva: přiděleného předvoji pro speciální úkoly, daného k zesílení divisiního dělostřelectva pro činnost protibaterijní a konečně hrubých baterií přidělených rychlému sboru (corpo celere). Teoreticky a podle předpisu jsou podobné případy (v Itálii) pokládány za výjimečné, v praxi však často přiházejí. Je tedy třeba připravit hrubé dělostřelectvo i k plnění těchto úkolů.

Předvoji budou přiděleny hlavně hrubé kanony s úkolem působiti co nejdříve a s překvapením proti vzdáleným cílům. Tyto cíle budou známy nebo předvidány a proto dostačí, půjdou-li s předvojem jen velitelé, kdežto baterie se budou pohybovat přiskoky před valným vojem a zaujmou předem prozkoumaná postavení až před samým zahájením palby.

Někdy bude nutno posunovati baterie po sledech, vždy však se zřetelem na jejich zajištění proti překvapení pozemním i vzdušným nepřítelem, t. j. v dostatečné vzdálenosti od předvoje. Podmínkou zdárného využití hrubého dělostřelectva u předvoje je dotování předvoje letectvem, které bude řídit palbu těchto baterií a těsné spojení velitele dělostřelectva s velitelem předvoje a divisního dělostřelectva.

Hrubé baterie protibaterijní (t. j. přidělené divisi od armádního sboru) jsou v divisi vždy v rukou velitele divisního dělostřelectva. V zásadě ovšem je protibaterijní činnost velitele dělostřelectva armádního sboru.

Pro rychlý sbor by byl nejvhodnější automobilisovaný hrubý kanon (105 mm/28). Pochodová rychlost tohoto dělostřelectva však dovoli včasné (při zvědech) zasažení i bez trvalého přidělení rychlému sboru, sbor možno jim vždy zesílit až během akcí. Autor nepokládá za nutné trvale přidělit hrubé baterie rychlému sboru na zvědech; jinak tomu bude při pronásledování, kdy bude tohoto dělostřelectva rychlým sborem velmi dobře využito a kdy je třeba oddíl přímo sboru přidělit již při jeho vyrazení.

Arm. gen. v z. L. A. Maggiorotti popisuje historické stavby italských vojenských stavitelů v Maďarsku a zvláště v Jagru (XV.—XVI. století).

Inž. F. Burzio uveřejňuje odborné poznámky a výpočty francouzského balistika hr. de Sparre k statím o vědeckých pokusech o zjištění odporu vzduchu při střelbě s menší počáteční rychlostí, nežli je rychlost zvuku. (Rivista di A. e G. 5/VI 1928.)

Dvojčíslo IX/X — září—říjen.

Pplk. děl. Al. Balotta: Radiofonie v dělostřelectvu.

Dnešní radiotelegrafie dělostřelectvu nevyhovuje: je pomalá, srovnáme-li kadenci děla, vyžaduje prostředníka — radiotelegrafisty — mezi velitelem na pozorovatelně a prvním důstojníkem. Tyto obtíže pak jsou zvětšovány nedostatečným výcvikem odborného personálu při dnešní krátké služební době.

Radiofonie však skýtá nesmírné výhody při řízení střelby i při spojení s pěchotou.

Po prozkoumání různých otázek klade autor na radiotelefonní stanici pro dělostřelectvo tyto požadavky:

Délka vln od 60 do 100 m (krátkovlnná) a počet 100—200 vln, při čemž rozpětí budou vyhrazena jen dělostřelectvu.

Možnost současného vzájemného hovoru, velká jasnost a stabilita.

Donosnost 8—10 km ve zvlněném terénu.

Možnost kontroly délky vln, t. j. přesné automatické zaznamenání určených vln (znemožnění vzájemného rušení).

Schopnost transportu (rozložitelnost aspoň ve tři součásti) za všech okolností i na koni; malá viditelnost a rozloha (asi na 1 m²).

Podobné radiotel. stanice uspoří obtížné budování telefonní sítě a urychlí zasažení dělostřelectva. Bude třeba jimi vybavit děl, skupiny, oddíly, baterie a styčné hlídky asi v téměř rozsahu, jako jsou dnes vybaveny telefonem. Telefonní síť bude budována v omezeném rozsahu a bude zdvojením pojitků; zahájení střelby nebude na ní záviseti.

Bude užíváno otevřené řeči, naslouchání nemůže mít význam, poněvadž ho nebude možno včas využít. Rušení od nepřítele netřeba se obávat; protivník by tím rušil i své vlastní stanice — bude-li hovor přece rušen, lze vždy dočasně užít telefonů.

Dále probírá autor užití toho pojítka v různých fázích boje a podává jeho výhody proti telefonu.

Mjr. žen. voj. inž. M. Montanari: Moderní telefonní kabely.

Vylíčení vývoje užívání kabelů (podmořské, vzdušné-visuté, podzemní), popis jejich různých druhů, výpočty síly a popsání způsobu jejich ukládání v zemi s vojenského hlediska. Stať je doplněna náčrtem dnešní kabelové sítě v Itálii.

žen. kpt. dr. A. Iz z o pojednává podrobně o traskavinách (odvozených a aldehydů) z třídy tetranitrátů.

Gen. arm. sb. A. Mattei provádí výpočty k stanovení vyvažovačů u moderních lafet, aby vyhověly požadavkům při různých elevacích.

Číslo XI — listopad.

Gen. R. Garrone: Italské poválečné dělostřelectvo. (Dokončení článku z 8. sešitu téhož časopisu.)

Autor shrnuje požadavky kladené v dnešní době na dělostřelectvo a předepisuje, že v historii bylo žádáno po každé válce zlepšení této zbraně. Splnění těchto požadavků však vždy naráželo na velké obtíže technické a hlavně finanční, jež nutily státy k vyčkávání. Zpravidla pak při vypuknutí nové války nebyl modernější dělový materiál v dostatečné míře opatřen ani vyzkoušen a vžit u jednotek.

Po světové válce je všeobecně po střelecko-technické stránce voláno po účinnějším střelivu, po zvýšení dostřelu, rozšíření vodorovného rozsevu (odměru) a pro většinu zbraní je žádána i možnost palby vrchní skupinu úhlů. Mimo to je žádána kolektivní ochrana baterií proti plynům, poněvadž plynová střelba je dnes neúčinnějším prostředkem protibaterijní činnosti.

Konečně je třeba rozluštit otázku pohybu, t. j. mechanisace dělostřelectva.

Vývoj automobilové dopravy u vojsk nás nutí k částečnému opuštění zásady, že při strategických přesunech daleko od nepřítele má být dělostřelectvo rychlejší nežli pěchota. Vskutku při přesunech pěchoty na autech pochoďuje hrubé a těžké dělostřelectvo daleko pomaleji, jsouc většinou vlečeno traktory. Vezení lehkého dělostřelectva na autech je sice v celku možné, nikoliv však praktické pro velikou spotřebu vozidel; převážení dělostřeleckých mas bude vždy výjimkou. Tuto strategickou pohyblivost bude možno dát jen části lehkého dělostřelectva (armádní záloha), jemuž zaručí taktickou pohyblivost zároveň s ním převážené traktory. Na vyřešení této otázky v celku je však třeba pomýšlet.

S taktického hlediska je i dnes hipomobilní lehké dělostřelectvo rychlejší než pěchota, poněvadž ta v bojovém pásmu musí opustit vozidla a jít terénem. Jinak je však tomu při srovnání rychlosti těchto baterií s mechanickými zbraněmi, na př. s tanky. Zde naráží sprážně i motorisované dělostřelectvo na nepřítele takticky pohyblivějšího a střelecky pohotovějšího, jemuž nemůže dobře čelit ze svých vzdálených palebných postavení, v nichž se jeho valná část podle dnešní doktriny rozvíjí. Dělostřelectvo musí vysunovat jednotlivá děla do hlavní police a vydává je po dlouhou dobu pozorování a eventuálnímu zničení nepřítelem na dlouhou dobu před skutečným užitím.

Tomu je třeba čelit aspoň u části dělostřelectva mechanisováním, jehož cílem bude utvořit z děla, vozidla, nutného střeliva a obsluhy jeden celek (podobně, jako tomu je u protiletadlových baterií), jenž bude s to se pohybovat v terénu a bude chráněn kolektivně proti palbě a plynu.

To je asi charakteristikou dělostřelectva budoucnosti.

Při řešení střelecko-technických otázek je třeba se rozhodnouti, zda je nutno hledati nový dělový materiál či zda dostačí přizpůsobení dnešních (italských) děl. Autor připouští, že bude vhodnějším adaptovati zbraně nyní používané, jež se při nejmenším vyrovnají dělové výzbroji jiných armád.

Zatím je nejdůležitější zlepšiti střelivo, t. j. zvýšiti jeho účinnost a dáti mu tvar balisticky nejvhodnější pro zvýšení dostřelu. Tato otázka byla již podrobně studována, výsledkem bylo odstranění šrapnelů, zavedení dvojích zapalovačů (okamžitý a zpožděný) a zvýšení obsahu třaskaviny v poměru k celkové váze střely na 750—800 g u 75mm, 2 kg u 100 a 105mm a na 6 kg u 149mm granátů. Tím byla snížena i váha střely a dosaženo zvýšení dostřelu o 8 až 10%.

Jakost italského dělového materiálu snese i zvýšení počáteční rychlosti střely zvětšením náplně. Tak bude možno dosíci zvýšení dostřelu u 75mm kanonu na 10 km (Vo 470 m/sek) a na 11 km (Vo 510 mm/sek), u 100mm houfnice na 11 km a u 149mm houfnice na 10,5 km. U této poslední houfnice ani tento dostřel nevyhovuje, lze jej však bez obtíží zvýšiti na 11 km snížením váhy střely na 38 kg (místo 41,5 kg) a na 12 km u střely vážící 34 kg.

Zvětšení rozsahu odměrového řididla ulehčí u lehkého materiálu poměrně nepatrně manévru palbou. Řešení této otázky lze zatím odsunouti, poněvadž dnešní italská děla mají celkem širší rozsev než podobný materiál cizích armád.

Podobně lze odložit i přeměnu lafety pro střelbu vrchní skupinou úhlů, jež je ostatně v praxi velmi řídká, poněvadž zpravidla dostačí úhel 45°.

V závěru požaduje autor ponechání dnešního italského dělového materiálu a intensivní studium nových vzorů, jež by event. později nahradily zastaralé zbraně.

Generál arm. sb. G. Ricci se zabývá podrobně vlivem dráhy střely u těžkého kulometu na přesnost střelby, resp. na velikost metného prostoru. Žádá zmenšení úhlu dopadu, t. j. větší plochost dráhy letu střely. Stať dokládá tabulkami, v nichž srovnává střelecké vlastnosti různých kulometů, hlavně Fiat a Hotschkiss.

C. G. Světlometry a naslouchací přístroje (dokončení v 12. sešitě).

Popis těchto přístrojů a vyličení jejich vývoje podle článku kpt. Kohlosse v „The military Engineer“. Od světlometu požaduje autor pohyblivost i mimo cesty, cestovní rychlost 65 km/hod. po silnicích, přesný mechanismus a elektrické zapalování a ovládání z dálky. Podrobně popisuje světlomet a naslouchací přístroj „Sper-ry“ a připojuje několik fotografií.

Číslo XII — prosinec.

Plk. M. Caracciolo: Vývoj italského dělostřelectva za války.

Autor vytýká mnohým vojenským historikům nepřesnost při hodnocení sil protivníků, poněvadž uvádějí všeobecně jen počet jednotek (divisí, praporů) zamlčující na škodu objektivitu jejich velmi rozdílné početní stavy. Někteří úmyslně snižují sílu onoho z protivníků, jež favorisují.

Ve vážné historické práci je za dnešní organisace armád třeba uvést i mimo počet taktických jednotek též celkové bojové početní stavy vojsk a počty důležitých zbraní hlavně děl, kulometů, obrněných vozidel a letounů; chybějí-li některé z těchto dat, nelze si utvořit nestranný obraz o síle protivníků.

Jako důkaz povrchnosti některých vojenských historiků udává skutečné (oficiální) počty děl italské armády za světové války, jež se značně liší od čísel udávaných mnohými i italskými autory.

Italská armáda měla v různých údobích války tento počet děl:

Počet děl

	Malé ráže do 87 mm	Střední ráže (90—210 mm)	Velké ráže	Celkem
24. května 1915 (vstup do války) . . .	1804	244	22	2070
30. června 1916	2531	1387	97	4015
1. ledna 1917	3054	1796	117	4967
30. června 1917	3638	2727	138	6503
23. října 1917 (bitva u Caporetta) . .	3868	3111	159	7138
20. listopadu 1917 (bitva tamže) . .	2391	1534	62	3987
1. ledna 1918	3130	1635	68	4833
30. června 1918	3880	2760	144	6784
15. listopadu 1918 (konec války) . .	4931	4075	237	9243

Zajímavé je úsilí Italie po bitvě u Caporetta, v níž bylo ztraceno 44% všeho dělového materiálu. Od skončení této bitvy do konce války (1 rok) se zvýšil počet děl o 5256, kdežto zvýšení za první dva a půl roku války činilo celkem 5068 děl.

Pplk. A. Carusi navazuje na stat' kpt. Carnevale (z 6. sešitu) a vypočítává mrtvé kužely při střelbě protiletadlového dělostřelectva.

Rivista militare Italiana, ročník IV (1930).

Číslo 8 — srpen.

Plk. děl. F. di Francia: Dělostřelectvo a pěchota v boji zblízka.

Autor pojednává o předválečné doktríně a o vývoji spolupráce obou zbraní během války. Charakterizuje činnost dělostřelectva, zejména přímé podpory, při užití v masě a při manévru palbou a líčí opatření taktického a technického rázu, nutná k zdárnému provádění palebného manévru.

Dochází k závěru, že tento způsob užívání dělostřelectva velmi znesnadňuje dobrou spolupráci obou zbraní, zvláště v boji zblízka, když pěchota je zastavena zbraněmi, na něž nestačí její pěchotní děla a jež z technických důvodů nemůže potírat dělostřelectvo pro přímou podporu, hlavně při větší vzdálenosti (5—6 km, rozptyl, pásmo bezpečnosti, obtíže pozorování a spojení). Tu bývá pěchota ponechána bez podpory a útok se zastaví.

Doporučuje mimo pěchotní děla dotovati pěchotu i zvláštními t. zv. „doprovodnými bateriemi“, které budou mít v míru zvláštní výcvik, budou nepřetržitě žít s pěchotou, v boji budou podléhati přímo veliteli pěšího pluku. U horských jednotek (Alpinů) konají již dnes tuto funkci horské dělostřelecké oddíly, jejichž spolupráce s pěchotou je vzorná.

Materiál těchto „doprovodných baterií“ musí být lehký, děla rozložitelná nejvýše v tři části, balistické vlastnosti musí vyhovovati střelbě na menší vzdálenosti na jakékoli cíle.

Dnes lze v Itálii sestavit doprovodné baterie zatím z válečných 65mm děl vzor 17.

Pěchota opatřená pěchotními děly a doprovodnými bateriemi nabude samostatnosti a ulehčí práci divisnímu dělostřelectvu.

Tento názor je velmi zajímavý již proto, že jej vyslovil vyšší důstojník dělostřelectva.

Číslo 10 — říjen.

Pplk. M. Zanotti: Protibaterijní činnost hrubého dělostřelectva armádního sboru za přibližování.

Autor rozvádí směrnice italských předpisů a pojednává o zařazení tohoto dělostřelectva do proudů, o jeho uvedení v činnost a o organizaci a způsobu palby. Neprátelské dělostřelectvo je za přibližování hlavním protivníkem, k jehož umlčení mají být soustředěny všechny prostředky. Hrubé dělostřelectvo má být za přibližování posunováno po sledech, z nichž jeden je vždy hotov k palbě. Při tom se čelní sled rozvine ve výši středu valných vojů divise, t. j. asi 6—7 km od čelních prvků předvoje: velitelství a pátrací hlídky pochoduji za předvoji. Přiskoky baterii buďte velké, aby bylo dobře využito organizace palby (spojení a pozorování) provedené v jednotlivých postaveních.

Číslo 11 — listopad.

Kpt. A. Longhi: Příprava střelby v různých údobích boje.

Autor cituje všechny články italského Polního řádu, jež pojednávají o přípravě k zasazení dělostřelectva a o přípravě palby a podává všeobecné poznatky o možnostech a hodnotě této přípravy za defensivního a ofensivního boje.

Mjr. gšt. Frant. Bürger.

Literární přehled.

Spisy české.

Trska-Schmidt-Svoboda: Příklady k nauce o střelbě. Olomouc. Nákladem vlastním. Stran 176. Cena subskripční (do 1. července 1931) 30 Kč, krámská cena 45 Kč.

Kniha je sbírkou účelně uspořádaných, pečlivě vypracovaných a názornými náčrti provázených praktických příkladů k jednotlivým článkům nedávno vydaného služebního předpisu D-VII-1 — Nauka o střelbě dělostřelectva. Tento předpis — často nazývaný „evangeliem dělostřelectva“ — je základem dělostřeleckého umění a proto jej musí každý důstojník dělostřelectva dokonale ovládat. Právě vydané příklady usnadňují neobyčejně jeho pochopení a dávají kromě toho důstojníkům stručný a přehledný návod, jak postupovati při řešení různých problémů střelby z děl. Jsou vlastně velmi zhuštěnou treští z příkladů, jaké se řeší ve střelecké škole. Jejich velikou předností je to, že tvoří s „Naukou“ nerozdílný celek a že nutí čtenáře současně sledovati text „Nauky“, neboť se v nich neopakuje jediný obrázek, jediná vysvětlivka, kterou by bylo možno najít v předpise. Proto také jen stať o kotovaných drahách jest opatřena obšírnějším výkladem, který dosud v „Nauce“ chybí; jinak

jsou „Příklady“ psány téměř jen v heslech a jen na nesnadnějších místech jsou stručné vysvětlivky. Při tom jsou však i méně vyspělému dělostřelci dobře srozumitelné. Tím docílili autoři krajního využití objemu knížky při velmi bohatém obsahu. Většina příkladů obsahuje: úkol, rozhodnutí velitele baterie, výpočet potřebných hodnot pro střelbu, příklad postupu zastrčení baterie a povely nebo dispoziční pro účinnou palbu. I nejvyspělejší dělostřelec najde v „Příkladech“ mnoho novinek, pěkných řešení některých zajímavých problémů a zejména potěší se studiem vzorných rozhodnutí velitele baterie a řešení účinné palby, jež zasluhují zvýšené pozornosti našeho důstojnického sboru. Autoři zamýšlejí pracovati dále na příkladech pro vedení střelby v oddílu, jež slíbili uveřejňovati v našich Dělostřeleckých rozhledech. Doporučujeme „Příklady“ zvláště všem důstojníkům, kteří řídí cvičení v aplikaci nauky o střelbě a kteří se připravují do střelecké školy anebo do různých velitelských kursů, v jejichž praktické části se vyžaduje dokonalá znalost řízení palby dělostřelectva.